

ΤΟ ΒΗΜΑ

γνώμες

ΑΘΗΝΑ 28°C ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 27°C από [metereologos.gr](#)

Πέμπτη 21 Αυγούστου 2014

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

[παιδεία](#) | [βιβλία](#) | [celebrities](#) | [υγεία + fitness](#) | [media](#) | [περιβάλλον](#) | [ταξίδι](#) | [αλληλεγγύη](#) | [οδηγώ](#) | [εικόνες](#) | [store](#)

[BHMagazino](#) | [BHMAgourmet](#) | [BHMAdeco](#) | [BHMA donna](#) | [BHMAmen](#) | [BHMA FM](#)

Κουλούρη Χριστίνα >

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και κοινωνική αλλαγή

Η «θεσμική ευφορία» στον χώρο της εκπαίδευσης την περίοδο 1981-1985, οι μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις και οι συνεχείς «αποβολές» υπουργών

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 14/10/2001 00:00

Tweet 0

Tweet 0

Share 1

1

 email
  εκτύπωση
  A
  A

Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση εντάχθηκε εξ αρχής στους κύριους στόχους της κυβέρνησης του ΠαΣοΚ και έγινε αντιληπτή ως ένας μοχλός κοινωνικής αλλαγής. Όπως γραφόταν στην εισηγητική έκθεση του νόμου-πλαίσιου για τα ΑΕΙ, «η λαϊκή εντολή που δόθηκε στην κυβέρνηση για ριζικό κοινωνικό μετασχηματισμό είναι και εντολή για τον αντίστοιχο μετασχηματισμό στην παιδεία». Η παλαιά έννοια της «μεταρρύθμισης» στην εκπαίδευση συναντά λοιπόν, μετά το 1981, την έννοια της «αλλαγής» στην κοινωνία και οι εκπαιδευτικές αλλαγές είναι ενταγμένες στην προοπτική των κοινωνικών αλλαγών.

Μετά την πτώση της δικτατορίας των συνταγματαρχών, η ελληνική εκπαίδευση γνώρισε την πρώτη της ουσιαστική μεταρρύθμιση. Η μεταρρύθμιση του 1976 καθιέρωνε την εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, τη δωρεάν παιδεία (στοιχεία που κατοχυρώνονταν ήδη με το Σύνταγμα του 1975), τη δημοτική γλώσσα, τη διδασκαλία αρχαίων κειμένων από μετάφραση, τη στροφή προς την τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση. Η μεταρρύθμιση αυτή, αν και καθοριστική για τη μετέπειτα πορεία της εκπαίδευσης, δεν ήταν πρωτότυπη στο περιεχόμενό της. Στην ουσία θεσμοθετούσε τα βασικά αιτούμενα της αστικής φιλελεύθερης μεταρρύθμισης που εκκρεμούσε από τις αρχές του αιώνα και είχε ήδη επιχειρηθεί να εφαρμοστεί σε διαφορετικές εκδοχές το 1917, το 1929 και το 1964. Η μεταρρύθμιση του 1964 είχε καταργηθεί με τη δικτατορία για να αναβιώσει κατά τη μεταπολίτευση. Το ιστορικά πρωτότυπο στοιχείο της μεταρρύθμισης του 1976 ήταν ότι θεσμοθετήθηκε από ένα κόμμα συντηρητικό που ως τότε εναντιωνόταν σε αυτή τη μεταρρύθμιση και ότι δεν ακυρώθηκε στη συνέχεια με μια αντιμεταρρύθμιση. Αντιθέτως οι αλλαγές του 1976 αποτέλεσαν το απαραίτητο υπόστρωμα και την προϋπόθεση για τις μεταρρυθμίσεις που εισήγαγε το ΠαΣοΚ μετά την άνοδό του στην εξουσία.

Πράγματι, κατά την περίοδο 1981-1985 μπορούμε να μιλήσουμε για μια «θεσμική ευφορία» στον χώρο της εκπαίδευσης, που εκδηλώνεται σε δύο κύματα μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων (1982 και 1985). Οι αλλαγές εκτείνονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και έχουν ως κύριο εκπεφρασμένο στόχο τον «εκδημοκρατισμό». Ο εκδημοκρατισμός νοείται ως αλλαγή των σχέσεων εξουσίας που ρυθμίζουν τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος αλλά και με τη μορφή «κοινωνικής δικαιοσύνης» ως παροχή της δυνατότητας σε

ΔΙΑΒΑΣΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΑ

Γνώμες- Η οθωμανική εποχή επανέρχεται
20/08/2014 06:00

21

Γνώμες- Βόμβα Αλ Σάλεχ για το σύμφωνο συμβίωσης 05:45

7

Γνώμες- Παραμύθια της Χαλιμάς 19/08/2014 22:04

34

Γνώμες- Ο Βούτσης, ο καφές και ο Μείμαράκης 20/08/2014 05:45

1

Γνώμες- Φόροι έκπληξη 12:30

10

Γνώμες- Το αντιρατσιστικό νομοσχέδιο και η ψηφοθηρία... 06:00

22

γνώμες

VimaOpinions Ναι στον Ρουβά και χωρίς κόμπλεξ
<http://bit.ly/1ttp8wg>

FOLLOW

facebook

tovima Αλλάζει το έντυπο λογαριασμού της ΔΕΗ

Mου αρέσει!

Αρέσει σε ένα άτομο. Γίνετε ο πρώτος από τους φίλους σας.

newsroom >

Γνώμες

όλους τους νέους για ελεύθερη πρόσβαση στην εκπαίδευση, ανεξάρτητα από την κοινωνική και γεωγραφική τους προέλευση ή το φύλο τους. Ο στόχος αυτός υπαγορεύει αλλαγές τόσο στη δομή και στους στόχους της εκπαίδευσης όσο και στην ίδια τη σχολική ζωή. Έτσι, μείζονες αλλαγές, όπως η οργάνωση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, συμπληρώνονται από αλλαγές άμεσα ορατές στην εκπαιδευτική καθημερινότητα, όπως η κατάργηση της ποδιάς και η υποχρεωτική εφαρμογή της μεικτής εκπαίδευσης. Η «εξωτερική» μεταρρύθμιση συνοδεύεται από την «εσωτερική» μεταρρύθμιση.

Το κύμα των αλλαγών αποσκοπούσε λοιπόν να χτυπήσει, με ανυπόκριτη αισιοδοξία, βασικές και χρόνιες σταθερές του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, όπως ο θεωρητικός χαρακτήρας της παρεχόμενης παιδείας, η έλλειψη σύνδεσης εκπαίδευσης και παραγωγής, ο ασφυκτικός συγκεντρωτισμός, ο αυταρχικός χαρακτήρας της διδασκαλίας και ο ιδεολογικός συντηρητισμός. Η καθιέρωση του μονοτονικού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης ως «πιο λογικού, πιο πρακτικού και πιο οικονομικού» συστήματος γραφής, ταυτόχρονα με την αναγνώριση της δημοτικής γλώσσας ως επίσημης γλώσσας του κράτους, αποτελεί την πρώτη μεγάλη αλλαγή που εισάγεται όταν υπουργός Παιδείας είναι ο Ελ. Βερυβάκης. Η δεύτερη μεγάλη τομή την ίδια περίοδο γίνεται με την ψήφιση του νόμου 1268/82, γνωστού ως νόμου-πλασίου για τα πανεπιστήμια. Ο νόμος αυτός, που πολεμήθηκε με σφοδρότητα στα πανεπιστήμια αλλά και στις δικαστικές αίθουσες, καταργούσε την έδρα, κατοχύρωνε το πανεπιστημιακό άσυλο και καθιέρωνε δημοκρατικές διαδικασίες λειτουργίας των πανεπιστημίων μέσα από την ισότιμη συμμετοχή όλων των φορέων της πανεπιστημιακής ζωής.

Ανεξάρτητα από την κριτική που μπορεί να απευθύνει κάποιος στο περιεχόμενο της πρώτης εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (1982-1985), δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπήρξε μια σημαντική τομή στην ελληνική εκπαιδευτική ιστορία. Η σημαντική αλλαγή μπορεί να εντοπιστεί κυρίως στις «εσωτερικές» σχέσεις του εκπαιδευτικού συστήματος: στις σχέσεις διδασκόντων και διδασκομένων, οι οποίες ως εκείνη την εποχή δεν είχαν απαλλαγεί από ένα πνεύμα αυταρχισμού. Οι θεσμικές αλλαγές σε αυτόν τον τομέα αντανάκλυσαν, όπως φαίνεται, και ευρύτερες κοινωνικές αλλαγές στην οικογένεια, στις σχέσεις των δύο φύλων κτλ., και συμπορεύονταν με τον γενικό εκδημοκρατισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Θα ήταν λάθος να υποθέσουμε λοιπόν ότι οι αλλαγές στη σχολική και πανεπιστημιακή ζωή που μας είναι σαφέστατα προφανείς υπήρξαν το αποτέλεσμα της πρωτοβουλίας ενός κόμματος ή της «εκ των άνω» επιβολής. Η εκπαιδευτική πολιτική του ΠαΣοΚ, όπως πραγματώθηκε στην πρώτη μεταρρύθμιση της δεκαετίας του '80, εξέφραζε ιδεολογικά ευρέα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας. Η υπόθεση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι η μεταρρύθμιση δεν εφαρμόστηκε ούτε ήταν εξίσου επιτυχής σε όλες τις όψεις της. Σε πολλούς τομείς θεσμικές ρυθμίσεις παρέμειναν ανεφάρμοστες ή άλλων η εφαρμογή ήταν στρεβλή και ακύρωνε το πνεύμα του νόμου. Επίσης, μέτρα «εκδημοκρατισμού» κατέληξαν σε ποιοτική υποβάθμιση των σπουδών ή σε προώθηση συντεχνιακών και ατομικών συμφερόντων.

Αλλωστε και αυτή την περίοδο, μετά το 1985, η ελληνική εκπαίδευση φάνηκε να μην έχει απαλλαγεί από κάποια σχεδόν «δομικά» χαρακτηριστικά της που την ακολουθούν από τον περασμένο ήδη αιώνα: οι μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις συνδέονται με τις αλλαγές των υπουργών Παιδείας (ακόμη και όταν στην εξουσία βρίσκεται το ίδιο κόμμα), απουσιάζει ένας μακρόπνοος εκπαιδευτικός σχεδιασμός με σαφείς στόχους, ενώ προωθείται η «υπερεκπαίδευση» ως κοινωνικό αίτημα. Στην ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης πολλές μεταρρυθμίσεις έχουν ακυρωθεί όχι μόνο με θεσμικές ρυθμίσεις αλλά και λόγω αδρανειών. Τα τελευταία χρόνια, κατά παράδοξο τρόπο, ο φόβος της αλλαγής φαίνεται ότι έχει πλέον αντικαταστήσει την επιθυμία της αλλαγής.

Η κυρία Χριστίνα Κουλούρη είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια της Ιστορίας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Σχόλια αναγνωστών (0) ▾

Γνώμες περισσότερες ειδήσεις >

Ναι στον Ρουβά και χωρίς κόμπλεξ 14:04

Φόροι έκπληξη 12:30

Το αντιρατσιστικό νομοσχέδιο και η ψηφοθηρία... 06:00

Άλλος για Βερολίνο; 06:00

Βόμβα Αλ Σάλεχ για το σύμφωνο συμβίωσης 05:45

«Το νόμισμα είναι σπαθί» 20/08/2014 09:00

Η οθωμανική εποχή επανέρχεται 20/08/2014 06:00

Στις συμπληγάδες ευρωζώνης και εμπάργκο 20/08/2014 06:00

Παραμύθια της Χαλιμάς 20/08/2014 06:00

Ο Βούτσος, ο καφές και ο Μεϊμαράκης 20/08/2014 05:45

«Ένα δίπλο χωρίς γλουτένη, παρακαλώ» 19/08/2014 09:00

Τώρα είναι η τελευταία ευκαιρία του Ιράκ 19/08/2014 06:00

Γνώμες τελευταίες ειδήσεις >

Ψηφοφορία

Συμφωνείτε με την έρευνα στα σπίτια από την Εφορία

- Ναι
- Όχι
- Δεν ξέρω / Δεν απαντώ

Ψηφίστε

Tweet 0

Tweet 0

Share 1

σχόλια (0)

Τίτλος σχολίου *

Γράψτε το σχόλιό σας*
(έως 700 χαρακτήρες)

απομένουν **700** χαρακτήρες

E-mail *

Όνομα που θα εμφανιστεί
στο σχόλιό σας

Τα πεδία που είναι σημειωμένα με * είναι υποχρεωτικά

🗨️ **Αποστολή μηνύματος** ✖ **Καθαρισμός**

Τα μηνύματα που δημοσιεύονται στο χώρο αυτό εκφράζουν τις απόψεις των αποστολέων τους. Το ΒΗΜΑ δεν υιοθετεί καθ' οιονδήποτε τρόπο τις απόψεις αυτές. Ο καθένας έχει δικαίωμα να εκφράζει την γνώμη του, όποια και να είναι αυτή. Δεν δημοσιεύονται συκοφαντικά ή υβριστικά σχόλια και όσα είναι γραμμένα με κεφαλαία γράμματα. Τέτοια μηνύματα θα διαγράφονται όποτε εντοπίζονται.

SITEMAP

RSS ΕΝΟΤΗΤΩΝ

RSS ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

πολιτική

οικονομία

- ⌘ επικαιρότητα
- ⌘ αγορές
- ⌘ επιχειρήσεις
- ⌘ διεθνή

γνώμες

blogs

κόσμος

κοινωνία

αθλητισμός

science

- ⌘ ιατρική-βιολογία
- ⌘ φυσική-διάστημα
- ⌘ τεχνολογία-πλανήτης
- ⌘ μαθηματικά-πληροφορική
- ⌘ ψυχολογία-κοινωνιολογία
- ⌘ έρευνα

πολιτισμός

- ⌘ αρχαιολογία
- ⌘ εικαστικά
- ⌘ θέατρο
- ⌘ κινηματογράφος
- ⌘ μουσική
- ⌘ πρόσωπα

παιδεία

βιβλία + ιδέες

υγεία + fitness

media

περιβάλλον

ταξίδι

οδηγώ

web tv

εικόνες

store

BHMagazino

- ⌘ Συνεντεύξεις
- ⌘ Μ' αρέσει
- ⌘ Βλέμματα
- ⌘ Last Page
- ⌘ Εκκεντρικοί
- ⌘ 24x7

BHMAgourmet

- ⌘ Συνταγές
- ⌘ Εστιατόρια
- ⌘ Παντοπωλείο
- ⌘ Κάβα
- ⌘ Νοστιμιά

BHMAdeco

- ⌘ Σπίτια
- ⌘ Τάσεις
- ⌘ Δημιουργός
- ⌘ Κήπος
- ⌘ Αγορά

BHMAadonna

- ⌘ Μόδα
- ⌘ Ομορφιά
- ⌘ Σχέσεις
- ⌘ Μίλα μου
- ⌘ Shopping
- ⌘ Μητέρα

BHMAmen

- ⌘ Αντρες
- ⌘ Γυναίκες
- ⌘ Στυλ
- ⌘ Manual
- ⌘ Κουβέντες
- ⌘ Spirits

BHMA FM

- ⌘ Ακούστε ζωντανά
- ⌘ Πρόγραμμα
- ⌘ Παραγωγοί
- ⌘ Διαγωνισμοί
- ⌘ Χορηγίες
- ⌘ Προσφορές
- ⌘ Συνεντεύξεις

Άλλοι δικτυακοί τόποι

